

INNEHÅLL

1	VUXNA I FÖRSAMLINGEN UTVECKLINGSDOKUMENT – VAD OCH VARFÖR	6
1.1	Mål	6
1.2	Utredning om vuxenarbetet i församlingarna	6
1.3	Bakgrund till utvecklingsdokumentet	8
2	FOKUS PÅ UPPGIFTER I STÄLLET FÖR ARBETSOMRÅDEN	12
2.1	Riktlinjerna för tjänst, fostran och mission	13
2.1.1	Vår kyrka – gemenskap och omsorg	14
2.1.2	Vår kyrka – vi växer tillsammans	15
2.1.3	Vår kyrka – en gemenskap utsänd i världen	16
2.2	Perspektiv på förkunnelseuppdraget	16
2.2.2	Dopet – grunden för församlingsmedlemskapet	16
2.2.2	Stöd för det andliga livet och andlig tillväxt	18
2.2.3	Musiken i församlingenslivet	20
2.2.4	Evangelisation	21
2.3	Med familjerna	23
2.4	Frivilligverksamhet	25
2.5	Tillgänglighet	28
2.6	Invandring och kulturell mångfald	29
3	VUXNA I FÖRSAMLINGEN	32
3.1	Vuxenlivet – rättigheter och ansvar	32
3.2	De vuxnas församlingensliv och verksamhet som helhet	33
3.3	En helhetssyn på människan	34
3.4	Gemenskap i församlingen	34
3.5	Församlingsmedlemskapet	36
3.6	Inflytande och påverkan	37
3.7	Hållbar utveckling och miljöarbete	37
3.8	För budskapet vidare	38

REDAKTION
Marja Pesonen (ordf.), Henna Ahlfors, Timo-Matti Haapiainen,
Risto Jukko, Jussi Murtovuori, Irene Nummela, Tiina Peippo,
Minna Rikkinen, Arja Seppänen och Maria Sten

LAY-OUT
Teemu Junkkaala / gstj.fi

BILDER
Aarne Ormio

Godkänt av Kyrkostyrelsens plenum den 20.11.2012

ÄRENDENUMMER
2012-00826

© Kyrkostyrelsen, Helsingfors 2012

ISBN 978-951-789-418-0 (hft.)
ISBN 978-951-789-419-7 (pdf)

Publikationer från Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland 2012:9

ISSN 1798-7903

TRYCKERI
Pekan Offset, Helsingfors 2013

4	VUXENLIVETS MÅNGA SIDOR	40
4.1	Unga vuxna	40
4.2	Studierande och utbildningsdeltagare	41
4.3	Yrkesverksamma	42
4.4	Arbetslösa	42
4.5	Män	43
4.6	Kvinnor	43
4.7	Ensamboende	43
4.8	Generationskedjan	44
4.9	Mor- och farföräldraskap	44
4.10	Seniorer och pensionärer	45

VUXNA I FÖRSAMLINGEN -UTVECKLINGS-DOKUMENT – VAD OCH VARFÖR

1.1 Mål

Det finländska samhället har blivit mer heterogent, mediefokuserat och mångkulturellt i snabb takt under de senaste decennierna. Individualitet, ett stort antal förändringar och olika livsstilar är en del av vardagen.

Ungefär 3,1 miljoner, 75 procent av medlemmarna i vår kyrka är vuxna. Vi vuxna har förhoppningar och förväntningar, men ofta få möjligheter till deltagande och delaktighet, eftersom vi har ett ansvar för våra närmaste och för vårt arbete. Därför är det dags att utmana de vuxna församlingsmedlemmarna och anställda att fundera över vad som krävs för att »vår kyrka ska vara vår kyrka». Vad är bra och värt att bevara? Vad bör utvecklas? Utvecklingsdokumentet Vuxna i församlingen innehåller frågeserier för att användas som underlag för utvärdering, planering, helhetsöversikt och strategiska val.

Utgångspunkten för dokumentet är de varierande livsomständigheterna bland vuxna och principen om att de bör påverka synen på församlingen samt planeringen, resursfördelningen och beslutsfattandet.

Man engagerar sig i en församling om det upplevs som meningsfullt. Människan är skapad för att söka och ställa frågor om livets mening och meningsfullhet. Församlingen är en gemenskap som bär och förmedlar dessa betydelser. Den centrala utmaningen för församlingen är att skapa en möjlighet för betydelsefulla kopplingar mellan de vuxnas eget liv och kyrkans gemensamma tro. Det är viktigt att uppleva att man är accepterad, behövd och välkommen som man är, oavsett livssituation och livsfrågor. Då blir också församlingens budskap om Guds kärlek levande.

Även vuxna vill växa. Identiteten utvecklas hela tiden, så länge man lever. Tillväxt och utveckling förutsätter en möjlighet att fritt söka, fråga och dela med sig av sina erfarenheter. Att växa som kristen kräver att man diskuterar kyrkans tro och grundläggande värderingar, vid behov även kritiskt. Församlingsmedlemskap och delaktighet är en ömsesidig process som inte har organisationen i fokus.

Man behöver dock inte alltid orka växa. Församlingen är också en oas. Den är en gemenskap dit man får komma och bara vara, om det är vad man behöver: att vila nära Gud och andra kristna.

1.2 Utredning om vuxenarbetet i församlingarna

Detta utvecklingsdokument är sammanställt av en arbetsgrupp som tillsatts av Kyrkostyrelsens ämbetskollegium. Som stöd för sitt arbete har arbetsgruppen haft tillgång till

Minna Rikkinens utredning om vuxenarbetet i församlingarna från 2012. I utredningen kartlades vad församlingarnas vuxenverksamhet är, vem den riktar sig till och hur den har inriktats. Materialet för utredningen bestod av 81 församlingars webbplatser (hösten 2011). Undersökningen syftade till att ge stoff för diskussion om vilken bild av församlingen, vuxenlivet och församlingsmedlemskapet som webbplatserna förmedlar.

Gemensamt för alla webbplatser som inkluderades i undersökningen var att det utgående från dem var svårt att få en helhetsbild av verksamheten för vuxna. Dessutom var det svårt att bedöma exakt vem verksamheten var avsedd för, och vilka målen eller särdragen var. Församlingarnas vuxenverksamhet benämndes och beskrevs på webbplatserna i allmänna ordalag, knapphändigt och utan en specifik målgrupp. Verksamhetens namn ger då inga ledtrådar om dess mål eller innehåll. En del av församlingarna hade beskrivningar av vuxenverksamheten eller evenemang inom den på sina webbplatser.

I en del av församlingarna var vuxenverksamheten ett eget arbetsområde. Då låg fokus i verksamheten på samlande gruppverksamhet med bibeltema. Ett annat fokusområde var större evenemang för vuxna med inbjudna gästtalare från kristna organisationer eller samfund. På webbplatserna var målen för vuxenverksamheten ospecifika och allmänt hållna. Om verksamheten var tydligt specificerad beskrevs dess innehåll inte nödvändigtvis ur målgruppens perspektiv. De olika faserna och livssituationerna i vuxenåldern beaktades dåligt i verksamheten. Vissa församlingar använde inte termen vuxenarbete eller vuxenverksamhet, utan ordnade verksamhet för vuxna inom ramen för olika verksamhetsformer eller arbetsområden såsom diakoni och missionen.

Utredningen visar att

- det är av central betydelse att man är medveten om att det finns olika syn på församlingen vid planeringen av vuxenverksamheten. Verksamhetsformer påverkar församlingens självförståelse och den bild av församlingen som förmedlas utåt.
- när vuxenverksamheten utvecklas bör man ägna uppmärksamhet åt att månsidigt föra fram olika kristna tänkesätt, i synnerhet när det gäller olika trosuppfattningar, kristna identiteter och bibeltolkning.
- vuxenverksamheten i väsentlig grad berörs av förändringar i människors tidsanvändning, rörlighet, kommunikation, gemenskapskänsla, identitet och religiositet. Dessa och andra förändringar i omvärlden bör tas i beaktande när vuxenverksamheten planeras och genomförs.

I utredningens slutsatser poängteras hur viktigt det är att redogöra muntligt och skriftligt för församlingens bakomliggande uppfattningar och ståndpunkter. Uppfattningar om församlingen, vuxenlivet och församlingsmedlemskapet påverkar, medvetet eller omedvetet, hur man förhåller sig till och bemöter vuxna församlingsmedlemmar samt med vilka ord och uttryck man talar och skriver om dem. Kyrkans anställda använder ofta ett språk som oavsiktligt objektifierar församlingsmedlemmarna. Enligt de uttryck som används har de vuxna församlingsmedlemmarna ofta betraktats som objekt för verksamheten och inte som fullvärdiga församlingsmedlemmar i det allmänna prästadömet.

De för församlingarna mest centrala allmänna förändringarna i vuxenbefolkningens omvärld hör samman med gemenskap, familjestrukturer, identitetsskapande, människors rörlighet, globalisering och mediefokusering. På det lokala planet påverkas församlingsmedlemskapet och möjligheterna till församlingsliv till exempel av förändringar i kommun- och församlingsstrukturen.

1.3 Bakgrund till utvecklingsdokumentet

Detta utvecklingsdokument är sammanställt av en arbetsgrupp som tillsatts av Kyrkostyrelsens ämbetskollegium. Som bakgrundsmaterial använde arbetsgruppen forskaren Minna Rikkinens ovan beskrivna utredning. Arbetsgruppen för vuxenarbetet ordnade olika typer av samrådsmöten under våren 2012. Utifrån dem valdes utvecklingsdokumentets teman, för vilka man gjorde upp frågeserier.

På samrådsmötena ställdes två frågor: vad skulle du förbättra och vad skulle du avstå från ur en vuxen församlingsmedlems perspektiv? De önskemål och behov som kom fram var mycket lika varandra. Dessa gav underlag för följande slutsatser.

VAD SKULLE DU FÖRBÄTTRA?

Det är viktigt att församlingens verksamhet och församlingens livets strukturer är flexibla och omvandlingsbara. De vuxnas livsfrågor formar innehållen och verksamhetssätten. De vuxnas församlingsliv utvecklas med fokus på helheten.

Församlingsmedlemmarnas och de anställdas roller bör göras tydligare än förut. De vuxna församlingsmedlemmarna bör ha en ansvarsfull och deltagande roll i både planeringen och genomförandet. De församlingsanställdas roll bör utvecklas från verksamhetsproducent till samordnare.

Det är viktigt att församlingens verksamhet och möten med kristna även sker på andra ställen än i församlingens lokaler. Samarbetet mellan arbetsplatserna, läroanstalterna och fritidsaktörerna bör stärkas.

Detta blir verklighet när:

- Man frågar efter de vuxnas åsikter om hur församlingens liv bör utvecklas, lyssnar och tar dem på allvar. Församlingsmedlemmarnas kunskaper tas emot med glädje och på ett mångsidigt sätt.
- Man också frågar efter och är lyhörd för åsikter hos de församlingsmedlemmar som inte deltar aktivt i verksamheten. Vad behöver de av sin församling? Vilken typ av verksamhet vore meningsfull?
- Den strukturella utgångspunkten för vuxenverksamheten är de vuxnas varierande livsmiljöer och

livssituationer. Man slutar dela in verksamheten enligt arbetsområden eller arbetsformer.

- Fler tillfällen för möten mellan vuxna ordnas, i såväl församlingens lokaler som i samarbete mellan arbetsplatserna, läroanstalterna och fritidsverksamheterna.

VAD SKULLE DU AVSTÅ FRÅN?

Det som man vill frångå har ett direkt samband med utvecklingsönskemålen: planering av församlingslivet och verksamheten utan att involvera församlingsmedlemmarna samt det personalstyrda och personalfokuserade församlingslivet. Man vill utvidga begreppet frivilligverksamhet. Man vill inte fortsätta med någon av verksamheterna utan att ständigt utvärdera om de är nödvändiga. Man ville också fästa uppmärksamhet vid att de vuxna i språkbruket delas in kategoriskt i aktiva och passiva församlingsmedlemmar. Detta vill man avstå från och stärka uppfattningen om att församlingsmedlemskapet tar sig många uttryck i vardagen.

VAD BÖR GÖRAS MÖJLIGT?

- Diskussion i församlingen om de olika identiteterna bland kristna vuxna.
- Diskussion i församlingen om olika församlingsuppfattningar.
- Diskussion om hur förändringarna i omvärlden påverkar församlingsmedlemmarna.
- Diskussion om församlingsmedlemmarnas förväntningar och behov.

I FÖRSAMLINGEN FÅR DE VUXNA

*vila
växa
ta ansvar.*

1. KOR. 9:19-23

Fri och oberoende av alla har jag alltså gjort mig till allas slav för att vinna så många som möjligt. För att vinna judar har jag för dem varit som en jude. För att vinna dem som står under lagen har jag för dem varit som en som står under lagen, fast jag själv inte står under lagen. För att vinna dem som är utan lag har jag för dem varit som en som är utan lag, fast jag inte är utan Guds lag, jag har ju Kristi lag. För att vinna de svaga har jag inför dem varit svag. Allt har jag varit inför alla, för att åtminstone rädda några. Allt gör jag för evangeliets skull, för att också jag skall få del av dess löften.

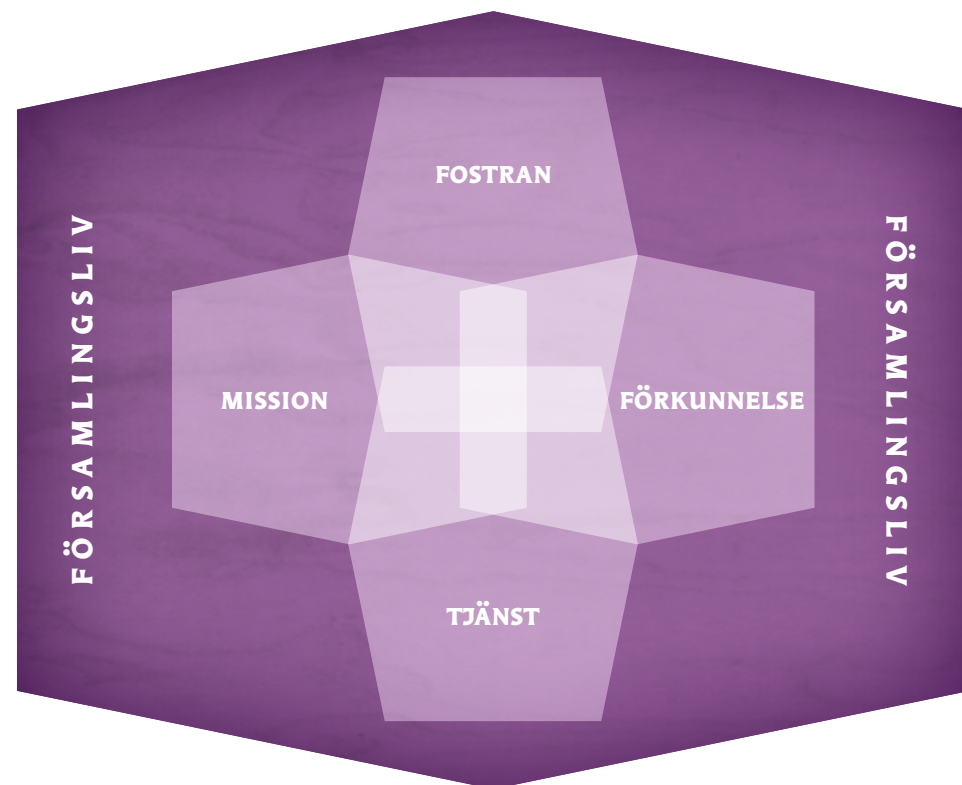

2.
Fokus på
uppgifter i stället
för arbetsområden

2 FOKUS PÅ UPPGIFTER I STÄLLET FÖR ARBETSOMRÅDEN

En strukturell förändring i församlingens verksamhet är att den typ av övergripande planering av församlingens verksamhet som bottnar i den grundläggande uppgiften har blivit vanligare i och med att församlingsstorleken ökat. Enligt statistik som sammanställts för kyrkans fyraårsberättelse 2008–2011 är verksamheten i 17 procent av församlingarna upplagd på andra sätt än i arbetsformer eller områdes- eller kapellförsamlingar. Vid sidan av att fokusera på arbetsområden eller arbetsformer söker man nya sätt att organisera och strukturera verksamheten på, så att kyrkan ska kunna utföra sin grundläggande uppgift så bra som möjligt i den föränderliga omvärlden och för att delaktigheten, påverkan och frivilligverksamheten bland församlingens medlemmar i olika åldrar ska integreras i verksamheten så smidigt som möjligt.

Församlingen finns till för sina medlemmar och dem som bor inom dess område. Vår kyrka utför sin grundläggande uppgift genom förkunnelsen, fostran, missionen och tjänsten (se bilden nedan).

Fundera en stund på mötet med vuxna i din församling och på verksamheten för dem

Hur används de fyra uppgifterna på bilden som utgångspunkt för detta arbete?

Vilken eller vilka uppgifter prioriteras?

Hur har prioriteringarna gjorts?

Hurdan är balansen mellan verksamheten och varandet i mötena med vuxna?

En hurdan helhet bildar församlingens liv för vuxna i din församling? Vem samordnar denna helhet?

Vad är vuxenarbete och vuxenverksamhet enligt din uppfattning? Är det ett arbetsområde? Vad avses med »arbetsområde»? Omfattar ett arbetsområde församlingens liv för vuxna i sin helhet?

Jag drömmer om en gemenskap som möter, hjälper och stöder människor och är närvarande i deras liv, i synnerhet under viktiga vändpunkter. En gemenskap som tar människornas frågor och upplevelser på allvar och ger en möjlighet till mental och andlig tillväxt - genom möten, delade erfarenheter, frågor och diskussion. En gemenskap som samlas för att möta det Heliga vid den gemensamma nattvarden.

2.1 Riktlinjerna för tjänst, fostran och mission

Riktlinjer och program har gjorts upp utgående från strategin Vår kyrka - gemenskap och delaktighet. Kyrkostyrelsen har hittills tagit fram tre riktlinjer där kyrkans grundläggande uppgift och dess innehåll har tillämpats utifrån det som står i strategin. Riktlinjerna för tjänsten, fostran och missionen är klara. Planer på att inleda arbetet med riktlinjer för förkunnelsen finns. Broschyrer om riktlinjerna finns på webbplatsen sacrista.evl.fi/strategier.

2.1.1 VÅR KYRKA – GEMENSKAP OCH OMSORG

Strategin Vår kyrka – gemenskap och omsorg blev klar 2010. Utdrag ur de strategiska riktlinjerna:

- Vi hjälper människor att hitta sina egna resurser och tillsammans förbättrar vi deras levnadsvillkor. Vi ger andligt, själsligt, fysiskt, socialt och ekonomiskt stöd.
- Vi lyfter fram alla människors rätt till arbete och vi främjar ett bra arbetsliv.
- I den gemensamma bönen bär vi fram våra liv inför Gud och vi söker ut tryckssätt för andligheten i vardag och helg.
- Vi stärker gemenskapen i gudstjänstlivet.
- Vi främjar en hållbar utveckling av klimatet och hela vår livsmiljö genom att förändra vårt levnadssätt.

Vilka är huvudmålen för diakonin och tjänandet i din församling?
Vilka är styrkorna, resurserna och utmaningarna inom diakonin i din församling? Hur värdesätts diakonin?
Hur reagerar man i din församling på omvärldens behov?
Vilka är delaktiga i diakonin? Vilka borde därutöver vara delaktiga?

Vilka möjligheter till frivilligverksamhet erbjuds för intresserade församlingsmedlemmar?
Hurdan diakoniföstran erbjuder din församling?
Vilka uttryck tar sig det uppsökande arbetet, det undersökande arbetsgreppet och föregripandet av hjälpbehovet?

På vilket sätt är spiritualiteten närvarande i tjänandet och diakonin?
Vilken är den teologiska motiveringen för tjänandet och diakonin? Hur skulle du formulera dem?
Hur deltar din församling i att avveckla orättvisa strukturer i kommunen?

Hur leds diakonin? Hur har man planerat diakonin på kort och lång sikt?
Hur väl kan församlingsmedlemmarna nå en anställd om de behöver hjälp?
Hur får församlingsmedlemmarna sina röster hörda?

Hur syns församlingens tjänande och diakoni i medierna och i vanliga församlingsmedlemmars vardag?
Hur syns församlingens diakoni i de sociala medierna?

2.1.2 VÅR KYRKA – VI VÄXER TILLSAMMANS

Strategin Vår kyrka – vi växer tillsammans blev klar 2011. Utdrag ur de strategiska riktlinjerna:

- Som församling växer vi tillsammans till att lära känna Gud och bära ansvar lokalt och globalt.
- Vi gör det möjligt för alla att växa som individer, som varandras nästa och som medlemmar i gemenskapen.
- Tillsammans söker och förklarar vi dopets betydelse.
- Vi respekterar och värdesätter alla. Vi bemöter varandra jämlikt och utan diskriminering.
- Vi skapar en trygg atmosfär som tillåter ostörd fysisk, psykisk och andlig tillväxt.

Vad innebär stödandet av de vuxnas utveckling?
På vilket sätt ger din församling dig och andra vuxna möjlighet att utvecklas på ett övergripande sätt?
Vad kan ro att växa tänkas innebära ur ett vuxenperspektiv?

Hurdana är de teologiska grunderna för fostringsarbetet? Hur skulle du formulera dem? Hur lämpar de sig för att stödja de vuxnas utveckling?
Vilken balans råder mellan varandet, aktiviteterna och bönelivet i verksamheten för vuxna i din församling?

Vilka känslor finns det rum för i församlingen? Hur förhåller man sig till trötthet, tvivel, besvikelse, hat?
På vilket sätt sker de gemensamma mötena och kontakterna mellan människor i olika åldrar? Hur mycket är tillräckligt?

2.1.3 VÅR KYRKA – EN GEMENSKAP UTSÄND I VÄRLDEN

Strategin Vår kyrka – en gemenskap utsänd i världen blev klar 2012. Utdrag ur de strategiska riktlinjerna:

- Vi värnar om ett församlingsliv som är öppet, utåtriktat, bedjande och gästvänligt, som har flexibla strukturer och en varm atmosfär.
- Vi bidrar till att sprida evangeliet bland dem som inte är kristna.
- Vi strävar efter att fredlig samexistens med människor av annan tro.
- Vi söker arbetsformer som stöder gemenskap och baserar sig på frivilligt arbete och vi söker samverkan med invandrare.
- Vi främjar allas människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, projekt som stöder det gemensamma goda, religionsfrihet och samhällsfred.

Individens andliga tillväxt och att föra ut det goda budskapet hör direkt samman med det diakonala uppdrag som vi kristna har. De är på sätt och vis två sidor av samma mynt. Hur syns denna övergripande kristenhet i din församling?

På vilket sätt syns det nuvarande läget i den globala kristendomen i din församling? Uppfattningarna om missionsarbetet grundar sig ofta på föråldrad information. Hur ska missionsarbetets »image» uppdateras så att den motsvarar verkligheten?

För vad anser du att dagens finländare behöver kristendomen? Hur kan församlingsmedlemmarnas egna resor utomlands göras till en resurs för församlingens missionsarbete?

2.2 Perspektiv på förkunnelseuppdraget

Beredningen av strategiska riktlinjer för kyrkans förkunnelseuppdrag planeras. I samrådsförandet i samband med beredningen av utvecklingsdokumentet lyfte man fram några perspektiv på förkunnelseuppdraget: dopets betydelse, stödjandet av det andliga livet och den andliga tillväxten samt musik och evangelisation.

2.1.2 DOPET – GRUNDEN FÖR FÖRSAMLINGSMEDLEMSKAPET

Dopet utgör grunden för livet som kristen, det är ett förbund mellan Gud och människan. I dopet blir man upptagen som medlem i Guds rike, den världsvida kyrkan och hemförsamlingen. Dopet förankrar människan i Gud, livets källa, och alla hans löften. Samtidigt är dopet en inbjudan till gemenskap med Gud och andra kristna samt till det gemensamma missionsuppdraget.

Andelen döpta barn var 77 procent år 2011. På tjugo år har andelen minskat med 14 procent. Dopets natur och sökandet efter dess betydelse kommer under de närmaste åren att bli allt mer aktuellt i församlingarna. Dopets betydelse lyfts fram när föräldrarna fattar beslut om huruvida de ska döpa sina barn eller när en odöpt vuxen överväger att bli medlem i kyrkan.

Antalet vuxna som förbereder sig för dopet torde öka under de närmaste åren. Förberedelsen för dopet sker för närvarande i samband med konfirmandundervisningen för vuxna. År 2011 döptes 860 vuxna över 18 år. I konfirmandundervisning för vuxna deltog 1 000 personer, av vilka 220 deltog i gruppundervisning och 780 fick enskild konfirmandundervisning.

Vuxenkatekumenatet är en ekumenisk verksamhetsform på vilken de katolska och i allt högre grad även de protestantiska kyrkorna i Europa bygger sin dopförberedande undervisning. Vuxenkatekumenatet utgår från deltagarnas livsfrågor, som man tillsammans diskuterar och söker svar på. Katekumenatet leds av utbildade frivilliga församlingsmedlemmar och personliga medvandrare. Prästen fungerar som stöd i bakgrunden och svarar för gudstjänstlivet i katekumenatgruppen.

I vår kyrka inleddes vuxenkatekumenatverksamheten år 2006. Det finns katekumenatgrupper i varje stift. Antalet utbildade ledare är cirka 200. För närvarande består gruppmedlemmarna av vuxna som vill fördjupa sin uppfattning om tron och växa i sitt andliga liv. Även vuxenkonfirmander och personer som förbereder sig för dopet deltar.

Konfirmandundervisningen för vuxna (minst 20 timmar) sker i enlighet med planen för konfirmandarbetet 2001 på så sätt att en personlig plan görs upp för vuxenkonfirmanderna. Träffar med prästen och eventuellt med vuxenkonfirmandgruppen och deltagande i församlingens verksamhet utgör fortfarande kärnan i konfirmandundervisningen. På webbplatsen aikuisrippikoulu.fi finns texter, uppgifter och länkar på finska som uppmuntrar till reflektion.

Vad betyder dopet för församlingen? Vad betyder det för dig personligen?

Hur syns dopet i församlingens vardag? Vad innebär dopbefallningen i din församling?

Hur uppmuntrar din församling föräldrar till nyfödda barn att låta döpa dem?

Hur kan man reda ut och söka dopets betydelse tillsammans? I olika livsskeden och livssituationer.

Hur syns det i din församling att den är de döptas gemenskap och kallar till dop? Är den som inte är döpt lika välkommen i församlingen?

På vilket sätt lyssnar man på och diskuterar frågor om tron och livet i din församling?

På vilket sätt kunde katekumenatet stöda reflektionen över livsfrågor i din församling? På vilket sätt öppnar katekumenatet upp dopets betydelse?

Hur ser vägen ut för de vuxna som förbereder sig för dopet i din församling? För vuxenkonfirmanderna?

Fadderskapet

När och i vilken situation har man senast diskuterat fadderskap i din församling?

På vilket sätt hålls fadderskapet framme?

Vilket slags material som stöder fadderskapet används i din församling?

Vilken gemensam praxis tillämpar din församling för att beakta faddrarna?

Hur kan faddrarnas roll och uppgift förstärkas?

2.2.2 STÖD FÖR DET ANDLIGA LIVET OCH ANDLIG TILLVÄXT

Församlingens och kyrkans kärna är det andliga livet, som kommer till uttryck i det mångsidiga gudstjänstlivet. Med uttrycket gudstjänstliv betonas att församlingen lever i gudstjänsten och av gudstjänsten. Gudstjänstlivet är en del av församlingens gemensamma andliga liv och gemenskap. Det omfattar allt från kvällsbönen till mässan och har varierande och olika former. Det får en extra krydda av väckelserörelserna och lokala traditioner. En utgångspunkt för utvecklingen av gudstjänstlivet bör vara den verklighet som församlingen lever i, bland annat andra samfund, befolkningsstrukturen, människornas livsskeden samt näringsstrukturen. Projektet för utveckling av gudstjänstlivet, Tiellä – På väg, genomförs 2011–2013. De centrala frågorna i projektet är: Hur ska man utveckla gudstjänstlivet i den egna församlingen? Hur utvecklas det i andra församlingar? I projektet deltar 42 församlingar som alla har valt församlingens huvudgudstjänst som utvecklingsobjekt, eftersom man redan har utvecklat specialgudstjänsterna mycket under de senaste åren. På webbplatsen sakasti.evl.fi/jpkhanke finns material på finska.

Den enskilda människan behöver näring för sitt andliga liv. Hon får den från gudstjänstlivet och även via diskussioner, konsten, studier, etiska utmaningar i vardagen, internet, andra medier, naturen. Församlingens gemensamma andliga liv består dels av gemensamma, dels av ytterst privata böner.

Församlingens andliga liv har både en starkt personlig och en gemenskaplig dimension. Gemenskapen är en resurs och en väg mot öppenhet och gästvänligt motagande. Exempelvis söker kristna som levt bland andra kulturer ofta kontakt med den lokala församlingen genom gudstjänsten.

Gudstjänstlivet

Hur anknyter gudstjänstlivet i din församling till församlingens liv som helhet? Hur anknyter församlingens liv till gudstjänstlivet?

Vad gör man i din församling för att få kyrkoårets rytm att passa ihop med vardagens rytm? Vardag-fasta-högtid eller vardag-helg?

Hurdana gudstjänster har ni i församlingen? Vilken är relationen mellan olika slags gudstjänster? Hur utnyttjas de möjligheter som handboken innehåller?

Vilken ställning har högmässan? Hur och var syns högmässans ställning?

Hur uppmuntras vuxna att delta i nattvarden? På vilket sätt gör din församling det möjligt för vuxna att förstå och fördjupa sig i olika betydelser som anknyter till upplevelsen av nattvarden? På vilket sätt hjälper din församling föräldrar, faddrar och mor- och farföräldrar att låta barnen delta i nattvarden eller välsignelsen?

Vem uppmärksammas i den gemensamma gudstjänsten? Hur beaktas människor i olika livssituationer och åldrar?

På vilket sätt inbjuds församlingsmedlemmarna till gudstjänsterna? Hur personlig är inbjudan?

Hur väl känner de som deltar i gudstjänsterna varandra och de anställda? På vilket sätt ges de möjlighet att bekanta sig med varandra?

Vad innebär deltagande i gudstjänsten i praktiken? Hur ges församlingsmedlemmarna och de anställda möjlighet att delta i planeringen och genomförandet av gudstjänstlivet?

Vilket slags stöd för att ta till sig mässans innehåll erbjuds?

Hur hjälper man de vuxna församlingsmedlemmarna att uppnå djupare förståelse av gudstjänstens olika betydelser?

På vilket sätt bidrar vuxenkatekumenatgrupperna till gudstjänstlivet?

Hur utbildas gudstjänstassistenterna och hur stöds de i sitt uppdrag?

Hur kartläggs erfarenheterna bland dem som deltar i gudstjänsterna? Hur samlar ni in och behandlar respons?

Vad tycker du själv är viktigt i gudstjänsten?

Hur reagerar gudstjänstlivet i din församling på omvärlden och förändringar i den? Hur har gudstjänstlivet i din församling ändrats och utvecklats?

Hur planeras och leds gudstjänstlivet? Hurdana strukturer för planering och utveckling av gudstjänstlivet finns det i din församling?

Hur tar man hänsyn till specialgrupper – till exempel rörelsehindrade eller familjer med små barn?

Hur tar man hänsyn till eventuella invandrargrupper i området i gudstjänstlivet som helhet?

Var får du stöd i ditt eget andliga liv? Vad formar ditt andliga liv? Vilka innehåll behöver de vuxna församlingsmedlemmarna för att utveckla sitt andliga liv? Deltar församlingsmedlemmarna i exempelvis webbdiskussioner som anknyter till det andliga livet eller använder man i din församling webbmaterial om det andliga livet?

På vilket sätt hittar de vuxna i din församling olika möjligheter att få stöd av varandra i sin andliga tillväxt? Hur mångsidiga sätt finns tillgängliga i din församling?

På vilket sätt stöder din församling att församlingsmedlemmarna utbildar sig till ledare inom exempelvis vuxenkatekumenatet, till andliga medvandrare eller retreatledare?

Vilka former av retreatverksamhet förekommer i din församling?
Vilka arbetssätt som bygger på Bibeln använder de vuxna i din församling?

Kyrkliga förrättningar

Vad är ett förrättningssamtal enligt din uppfattning?
På vilket sätt beaktas församlingsmedlemmens livssituation i dem?
Hur anknyter förrättningssamtalen till församlingens liv och gudstjänstlivet i din församling?
Hur inbjudande och människonära är förrättningssamtalen? I vilken grad hörs och beaktas församlingsmedlemmarnas krav eller egna önskemål?

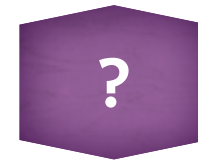
Hur betjänas församlingsmedlemmarna under olika skeden av förrättningen?
Finns det utifrån församlingsmedlemmarnas perspektiv tillräckligt med information om förrättningarna på din församlings webbplats?
Vilka gemensamma verksamhetsprinciper har din församling för förrättningssamtalen?
Hur sker förrättningssamtalen vanligen (t.ex. ansikte mot ansikte, per telefon, via chatt)?

2.2.3 MUSIKEN I FÖRSAMLINGSLIVET

Musiken har en viktig roll i det kyrkliga livet. Vid sidan av gudstjänstlivet är det musikevenemangen som samlar flest församlingsmedlemmar. Musikverksamheten engagerar ett stort antal frivilligarbetare. Församlingarnas samarbete med andra lokala musikaktörer (musikläroanstalter, körer, orkestrar, band och föreningar) är viktigt eftersom en stor del som är engagerade i deras verksamhet också är medlemmar av församlingen. Många av församlingarnas medlemmar är vuxna som har studerat vid musikskolor och musikinstitut men inte utnyttjar sitt kunnande för tillfället. I församlingarna är denna grupp ofta en dold resurs.

Det är viktigt att församlingens musikverksamhet modigt söker nya former för att uttrycka Guds ord och innehållet i tros livet, och detta har redan skett: I dag finns en brokig mångfald av musikkulturer inom församlingarnas musikverksamhet. Dess betydelse blir allt starkare, vilket är en resurs.

Hur och vilken sorts musikverksamhet sammanför vuxna i din församling?
Hur möjliggörs olika former av musicerande?
Hur genomförs musikfostran för vuxna i din församling?

Vilka möjligheter för självständigt musikutövande finns det i din församling, och förhåller man sig uppmuntrande eller skeptiskt till det?
På vilket sätt syns de lokala yrkesmusikerna i musikverksamheten i din församling?
I vilken mån ges de som spelar något instrument möjlighet att medverka i gudstjänsten?

Hur samarbetar din församling med lokala körer, musikgrupper, orkestrar och musikläroanstalter?
I vilken mån ges de som sysslar med musik möjlighet att spela tillsammans och utvecklas även för krävande musikaliska uppdrag?
Vilka slags konserter arrangeras i din församling?

Hur värdesätts genuin originalitet och mångsidighet?
Hur kan en församlingsmedlem ge respons på gudstjänstmusiken eller musik som framförs i församlingen?
Hur hörs sammas församlingsmedlemmarnas önskemål i fråga om musik och psalmer?
Vilka möjligheter till allsång finns det?

Om en strukturförändring har genomförts i din församling, hur har ni utnyttjat möjligheterna till samarbete och musikalisk mångfald?
Vilka områden inom musikverksamheten genomförs regionalt och vilka genomförs gemensamt i hela församlingen?
Hur syns musikverksamheten på församlingens webbplats för vuxna?

2.2.4 EVANGELISATION

Evangelisationen är en del av församlingens grundläggande uppdrag och har många former. Det innebär att man förkunnar glädjebudskapet om Jesus och förmedlar Guds kallelse. Människorna kallas till gemenskap med Gud och till att hitta egna former för sitt andliga liv och sin kallelse.

Evangelisationen har sina rötter i Gamla testamentet, där profeterna påminde människorna om Guds goda gärningar och uppmanade dem att vända sig till Gud. I Nya testamentet är evangeliet om Jesu död och uppståndelse det centrala för allt. Utgående från detta uppmanar apostlarna till att ta emot frälsningen genom dopet.

Evangelisation innebär att kristna som individer och de kristna kyrkorna berättar om Kristus och livet som kristen, i synnerhet muntligt men även genom sina gärningar, sitt liv och sin verksamhet. Att bekänna sin övertygelse och kyrkans gemensamma tro är den kristnes rättighet och kallelse. Den kristna tron har spridits snabbast där människor har berättat för varandra om den största upptäckten i sitt liv.

På vems ansvar ligger evangelisationen i din församling?
På vilket sätt bidrar församlingsmedlemmarna till evangelisationsarbetet? Hur försöker man komma ifrån fokuseringen på de anställda?
På vilket sätt kallar din församling de medlemmar som inte deltar i verksamheten?
Hur stöder din församling sina medlemmar i att hitta och följa sin kristna kallelse?
Hur främjar man i din församling självavårdande möten som uppmuntrar människor att delta i församlingens verksamhet?
Hur mångsidigt stöder din församling de olika behoven av andlig tillväxt bland de vuxna församlingsmedlemmarna?

Hur ska församlingen bemöta dem som bor inom dess område men inte är kristna?
Vilka slags evangelisationsevenemang skulle din församling kunna ordna?
Vad är speciellt med evangelisationsarbetet i din församling och vilket är dess syfte?
Hur har man i församlingens verksamhets- och ekonomiplan beaktat resurserna och behoven inom evangelisationen?

Hur kommer evangeliet till uttryck i kyrkliga förrättningar?
Hur kan evangelisationen ske så att den är inbjudande och inte avskräckande? På vilket sätt är bönen närvarande i den?

Hur uppmuntras små fungerande initiativ i din församling (bibelgrupper, sångcirklar, husmöten etc.)?
Hur utbildas och uppmuntras församlingsmedlemmarna att delta i religionsrelaterade diskussioner på webben? På vilket sätt bidrar din församling till att skapa en debattkultur om religion på webben där man respekterar andra människor och olika synpunkter?

2.3 Med familjerna

Riktlinjerna för familjearbetet i kyrkan ger riktlinjer och konkreta arbetsredskap som hjälper församlingarna att bättre se till familjernas behov. Riktlinjerna finns på webbplatsen sacrista.evl.fi/familjearbete.

Med familjearbete avses det arbete de anställda och frivilliga gör för att stärka olika slags familjer och deras medlemmars

- andliga liv
- inbördes omsorg och respekt
- ork i svåra livssituationer
- personliga mognad
- kontakt med församlingen.

Att stödja välbefinnandet bland familjens vuxna är ett effektivt sätt att även stödja barnen. Möten mellan vuxna i församlingen kan studeras genom att se på familjens liv och olika skeden i det enligt följande:

- Familj och egen mognad
- Familj, parrelationer och äktenskap
- Familj och föräldraskap
- Familj, mor- och farföräldrar, faddrar
- Familjen i utmanande, föränderliga och svåra omständigheter

Vad är en familj enligt dig?
Vad betyder familjearbete i din församling? Hur omsätts det i praktiken under olika faser i livet?
Vem ansvarar för familjearbetet?
Vem eller vilka samordnar familjearbetet?

Vilka tankar, attityder och diskussioner finns det kring olika familjeformer i din församling? Hur uttrycker din församling i annonser och diskussioner att det finns olika slags familjer och varierande livssituationer?

I hurdana lokala diskussioner om värderingar kring familjen deltar församlingsmedlemmarna och din församling? På vilket sätt?

För hurdana grupper erbjuds familjeverksamhet? Hur betonar man olika perspektiv på moderskap och faderskap – vilken är balansen mellan dem? Hur ser man till att såväl kvinnans och mammans som mannens och pappans perspektiv beaktas i familjesituationer?

Vilka slags inbjudningar, arbetssätt eller frivilligverksamheter har nått papporna eller männen? Vilka har nått mammorna eller kvinnorna?

På vilket sätt tar man hänsyn till de vuxnas behov i mötessituationer där de vuxna automatiskt är nära församlingen, men genom barnet (t.ex. förrättningar och förrättningsamtal, klubbar eller konfirmandundervisningen)? Ägnar man vid möten och evenemang som anknyter till småbarnsfostran och familjearbete uppmärksamhet åt att också de vuxnas trosfrågor beaktas vid sidan om barnens?

I vilka situationer erbjuder församlingen de vuxna möjligheter att dela erfarenheter om glädjeämnen och utmaningar i familjelivet?

Vilka slags resursstärkande metoder eller stöd erbjuds under småbarnsåren för trötta och jäktade föräldrar? Hurdana föräldraskapsrelaterade tillväxtgrupper eller kamratstödsgrupper (ansikte mot ansikte eller på nätet) finns det inom din församling?

Hur beaktas familjerelaterade behov bland vuxna i olika åldrar?

På vilket sätt beaktas livssituationen bland mångkulturella familjer, ensamföräldrar, samkönade familjer eller ombildade familjer i din församling?

Vilka rutiner för att stödja parrelationer och äktenskap finns det i din församling? Vem ansvarar för parrelationsarbetet? Hur stöds parrelationer bland unga vuxna? Hur många frivilliga par medverkar? Vilken roll har de?

Vilka resurser finns i din församling för självårdande eller terapeutiska samtal om svåra familjeförhållanden, såsom otrohet? Hur ges makarna stöd när familjestrukturerna förändras, till exempel vid skilsmässa?

Vilka verksamhetsmodeller finns det i din församling för att hänvisa till exempel våldsoffer eller missbrukare till vård?

Hur skapar ni i mötessituationer förutsättningar för stillhet, musik och bön som stärker föräldrarna?

Vilka råd ges föräldrar och makar för sitt eget och familjens andliga liv?

Om du är anställd, på vilket sätt påverkar din egen familjesituation ditt sätt att hantera familjerelaterade frågor i arbetet? Hur bemöter man spända familjesituationer som drabbar arbetskamrater i din församling?

2.4 Frivilligverksamhet

I församlingens frivilligverksamhet ger församlingsmedlemmarna sin tid och sitt kunskande som gåva för det gemensamma bästa.

Etablerade former av frivilligverksamhet är bland annat verksamhet som anknyter till hjälp och stöd såsom Samtalstjänst, Väntjänst och Palveluoperaatio Saapas (uppsökande verksamhet för unga). Gruppledare i olika åldrar behövs för såväl söndagsskolor, konfirmandundervisningen och klubbar för barn i skolåldern som för klubb- och utflyktsverksamheten för arbetslösa, pensionärer och grupper med särskilda behov. En annan form av insats för det gemensamma bästa ges av körmedlemmarna och andra som medverkar i musikverksamheten samt av de församlingsmedlemmar eller kamratgruppsledare som bidrar till gudstjänsten. Under de senaste åren har frivilligarbetarna också deltagit i opinionspåverkan. En allt populärare form av frivilligarbete är att fungera som nätsamtalspartner eller inom hjälptjänsten på webben.

Frivilligverksamheten organiserades tidigare av församlingarnas anställda, som också fastställde behoven och arbetssätten och ledde frivilligarbetarna i sina uppgifter. Frivilligverksamheten i församlingarna har utvecklats i riktning mot medborgaraktivitet. Nu fastställs behoven, målen och formerna för verksamheten av församlingsmedlemmarna i samarbete med de anställda. Utmaningen ligger i att styra personalens kunskande till att utbilda och handleda församlingsmedlemmarna och främja deras verksamhetsmöjligheter. I församlingarna finns nu team för frivilligverksamheten vars medlemmar består av frivilliga och anställda inom olika områden. Målet är att utveckla en frivilligverksamhet som bygger på församlingens grundläggande uppgift, på uppgiftsområdena och på de behov som församlingsmedlemmarna har identifierat. Då botten frivilligverksamheten i församlingsmedlemskapet, och församlingsmedlemskapet blir en del av frivilligverksamheten.

Målet med utvecklingsprojektet för kyrkans frivilligverksamhet (2009–2012) var att stärka församlingarnas frivilligverksamhet. Våren 2010 genomfördes en enkät om frivilligverksamheten bland församlingarnas anställda. Med hjälp av frågorna utreddes de anställdas tankar och nuläget inom frivilligverksamheten i förhållande till målen för projektet. En annan enkät gjordes bland frivilligarbetare hösten 2011. Resultaten och annat material finns på adressen: sakasti.evl.fi/vapaaehtoistoiminta. Annat material finns på adressen: sacrista.evl.fi/frivilligverksamhet.

Vem ansvarar för frivilligverksamheten i din församling eller för samordningen av den?

Inom vilka områden i din församling förekommer frivilligverksamhet och hur ser den ut? Vilka utmaningar som följer av förändringarna i omvärlden försöker församlingsmedlemmarna svara på (t.ex. ensamhet, arbetslöshet, marginalisering)?

Vilken roll har församlingsmedlemmarna i planeringen av frivilligverksamheten? Hur syns frivilligverksamheten i de

anställdas arbetsbeskrivning? Vilken är de anställdas roll i frivilligverksamheten?

Hur används sociala medier i rekryteringen av frivilliga?
I vilka slags nätgemenskaper är de vuxna i din församling medlemmar? I vilken mån medverkar församlingsmedlemmarna i nätgemenskaper som ger kamratstöd? I hurdana frågor behövs detta stöd?

I vilken mån består de frivilliga av kvinnor, män eller par? Av människor i olika åldrar?
Vilket av nedanstående alternativ beskriver orsaken till att det förekommer frivilligverksamhet inom ditt arbetsområde?

- måluppfyllelseaspekten
- mångsidigare verksamhet
- starkare gemenskap
- en del av församlingens grundläggande väsen
- ger livet mening
- den expertis som de medverkande bidrar med
- knappare ekonomi/personalresurser

Vilket slags samarbete inom frivilligverksamheten förekommer i din församling? Vad omfattar samarbetet?
I vilken mån kan de frivilliga välja sina uppgifter?
Hur sköts utvecklingen av frivilligverksamheten?
Vilka regler, gemensamma värderingar, principer eller rutiner för frivilligverksamheten tillämpas i din församling?

Vilka externa aktörer samarbetar församlingen med inom frivilligverksamheten? Vad omfattar samarbetet?
Hur stöds och handleds olika frivilliggrupper och vilka resurser får de?
Vilka färdigheter behöver de anställda för att kunna stöda församlingsmedlemmarnas arbete?

I vilken mån finns det frivilliguppgifter i din församling som man kan delta i som familj?
Vilka möjligheter har till exempel invandrare, mentalrehabiliteringsklienter eller funktionshindrade att arbeta som frivilliga i din församling?
Hur tas den som är intresserad av frivilligarbete emot i församlingen (vem möter och introducerar, vilka uppgifter föreslås, finns det uppgifter, hur länge tar det innan personen kontaktas)?

Vilken sorts introduktion, stöd och handledning erbjuds för frivilliga i din församling?

Hur säkerställer man att de som varit aktiva i församlingen som barn och unga kan fortsätta som frivilliga ledare och ansvarstagare i vuxen ålder? Till exempel i scoutverksamheten, klubbar för skolelever, på utflykter, läger, i konfirmandundervisningen.

Hur förhåller man sig till församlingsmedlemmarnas förslag om ny verksamhet eller nya arbetssätt?
Vilken sorts verksamhet planerar och genomför församlingsmedlemmarna på egen hand?

Hur många frivilliga har nycklar till församlingens lokaler?
Vilka frågor/problem finns det i samband med frivilligverksamheten i din församling?
Vilka administrativa strukturer i din församling möjliggör eller försvårar frivilligverksamheten?
Vilka goda erfarenheter och resultat har du av frivilligverksamheten?

PSB. 249:1

*Herre, du har anförtrött oss en uppgift i din kyrka.
Lär oss bruka det vi fått så det växer till i styrka.
Låt oss gå med öppna händer till det uppdrag du oss sänder.*

2.5 Tillgänglighet

Med tillgänglighet avses att alla människor – oavsett egenskaper – ska ha möjlighet att delta och vara delaktiga. Tillgänglighet handlar om att acceptera livets mångfald. Tillgängligheten realiserar när var och en utgående från sitt intresse kan känna samhörighet och få information och, om han eller hon så önskar, vara aktiv eller på annat sätt delaktig i församlingen.

Tillgänglighet betyder att man förbättrar jämlikheten. Församlingen ska i alla lägen agera så att ingen diskrimineras. Församlingen förbättrar tillgängligheten genom att undanröja sådant som hindrar människor att röra sig, se, höra och förstå. Tillgänglighet gynnar alla, men i synnerhet funktionshindrade personer, språkliga och kulturella minoriteter, invandrare och äldre människor.

I kyrkan kommer delaktigheten och likabehandlingen till uttryck i form av

- ett begripligt innehåll i verksamheten, som kan upplevas med hjälp av olika sinnen
- möjligheter till jämlikt deltagande och agerande
- en välplanerad, hinderfri och tillgänglig omgivning
- utbildade och serviceinriktade anställda och frivilligarbetare
- tillgänglighet till tjänster
- tillgänglighet till elektronisk kommunikation
- informations- och kommunikationsteknik som ett välfungerande stöd för deltagandet
- information om hinderfria tjänster
- ett fungerande responssystem

Länk: sacrista.evl.fi/tillganglighet.

Vad är delaktighet? Vem är delaktig i församlingsgemenskapen?

Hur tar sig den kristna människosynen uttryck i församlinglivet och verksamheten i din församling?

Vilken kyrkoupfattning råder i din församling? Hur tar den sig uttryck?

Vem kan vara med och utveckla din församling?

Hur tillgänglig är din församling?

Vilka känslor och tankar väcker funktionshinder hos dig?

Hur bemöter och hanterar ni olika attityder kring funktionshinder?

På vilket sätt påverkar ett funktionshinder ditt förhållningssätt till en person?

Hur beaktas funktionshindrade personers familjemedlemmar i din församling?

Hur stöder församlingen byggandet av en ny identitet hos

vuxna som fått ett funktionshinder i vuxen ålder?

Hur förhåller man sig i församlingen till funktionshindrades möjligheter att få avlönat arbete? I vilken grad behandlas människor lika vid rekryteringen av anställda och frivilligarbetare?

Hur mycket olikhet tolererar man i din församling?

Vilka tankar och känslor väcker det om en församlingsmedlem eller anställd har en medhjälpare, tolk, ledsagare, stödperson eller ledarhund?

Hur lättnavigerad, aktuell och hjälpmedelsanpassad är församlingens webbplats?

Hur når kommunikationen ut till alla församlingsmedlemmar? Vilka informationskanaler används?

Har det gjorts en tillgänglighetskartläggning i din församling?

Hur förhåller man sig i din församling till förslag om att reparera och förbättra lokalerna och miljön (t.ex. att sänka dörrsummern till en lämplig höjd eller att bygga en ledstång intill en brant trappa)?

Vilka lokaler är tillgängliga med rullstol och vilka är inte det?

Var i din församlings lokaler finns det tillgång till en induktionsslinga? Hur många anställda kan använda den?

Hur beaktas teckenspråkiga och personer som behöver information på lättläst språk i din församling?

Hur lättförståeligt är det språk som används i gudstjänsten?

2.6 Invandring och kulturell mångfald

Invandrabefolkningen i Finland växer snabbt: 170 000 (år 2010); prognos 330 000 (år 2020) och ca 500 000 (år 2030).

Arbete, studier eller äktenskap ligger till grund för över 70 procent av alla uppehållstillstånd. Asylsökande utgör bara 10 procent av alla som fått uppehållstillstånd. De allt mer olika formerna av invandring gör att invandrabefolkningens behov är ytterst varierande. Cirka 60 procent av invandrarna är kristna.

I november 2011 godkände kyrkomötet efter en lång process en ändring av kyrkolagen som innebär att utlänningar utan hemkommun kan bli medlemmar i kyrkan. Enligt tidigare bestämmelser kunde en utlänning bli medlem i kyrkan endast om han eller hon hade hemkommun i Finland i enlighet med lagen om hemkommun. Efter ändringen är ett villkor för att bli medlem i kyrkan att personen deltagit i församlingens verksamhet under minst tre månader. Lagändringen har ännu inte trätt i kraft.

Länk till material om kulturell mångfald: sakasti.evl.fi/monikulttuurisuus. I infobanken finns även material på svenska.

Vilka rättigheter har de kristna invandrare som bor i din församlings område?

I hurdana situationer möter din församling vuxna invandrare? Hur försöker din församling nå ut till invandrare som talar olika språk?

Vilket mottagande får invandrare i din församling? På vilket sätt visar man gästvänlighet?

Hur förhåller sig din församling till kristna invandrare som inte är döpta?

Hur bemöter man i din församling en invandrare som är intresserad av att bli medlem i den lutherska församlingen?

Hur bemöter man invandrare som hör till ett annat kyrkosamfund?

På vilket sätt kan kristna invandrare vara delaktiga i församlingen – som församlingsmedlemmar, ansvarsbärare, frivilliga?

Inom vilka av församlingens verksamhetsformer erbjuds verksamhet eller mötestillfällen för vuxna invandrare, och hur ser verksamheten ut? Vem planerar verksamheten?

Hur beaktas vuxna invandrare i olika livssituationer i verksamheten? Hur svarar verksamheten mot olika gruppers behov?

Hur beaktas församlingsmedlemmar som talar olika språk och mångkulturella par/familjer i församlingens verksamhet, bland annat gudstjänsterna, förrättningarna, diakonin och familjerådgivningen?

Hur stöds och främjas samverkan mellan församlingsmedlemmar med invandrabakgrund och dem som tillhör majoritetsbefolkningen?

Hur beaktas språkkunniga finländska församlingsmedlemmar som återvänt från utlandet exempelvis i frivilligverksamheten?

Hur gör man när det gäller användningen av lokalerna? Ger din församling kristna invandrare tillgång till lokaler?

På vilket sätt har din församling kontakt med a) nya kristna samfund i området, b) invandrare som bor i området och tillhör andra religiösa samfund?

Hur bidrar din församling till att invandrare får sysselsättning och praktikplatser?

På vilket sätt hanterar man i din församling eventuella invandrarfientliga, diskriminerande och rasistiska uttryck och attityder?

På vilket sätt påverkar din församling integrationen av invandrare i ert område och era samarbetsnätverk?

3 VUXNA I FÖRSAMLINGEN

Utvecklingen av de vuxnas församlingsliv förutsätter att man utformar en helhets-syn tillsammans. Det förutsätter en diskussion om vuxenhet och dess betydelse för församlingsmedlemskapet. Temana och frågorna i kapitel 3-4 sammanställdes som ett resultat av det samrådsförfarande som föregick utvecklingsdokumentet. De var saker som de vuxna församlingsmedlemmarna önskade att skulle utvecklas.

EF. 4:11-12

Så gjorde han några till apostlar, andra till profeter, till förkunnare eller till herdar och lärare. De skall göra de heliga mer fullkomliga och därigenom utföra sin tjänst och bygga upp Kristi kropp.

3.1 Vuxenlivet – rättigheter och ansvar

Vem är vuxen? Vad är en vuxen människa?
Vilka stereotyper om vuxna märker du att du eller din församling använder?
Vad innebär vuxenhet för dig? Vilken typ av vuxen är du själv? Vad ger du inte avkall på i din egen syn på vuxenhet?
Vilka och hurdana intryck och influenser känner du igen i din uppfattning om vuxenhet? Hur vill du utveckla din egen uppfattning om vuxenhet? Och dig själv som vuxen?

Hur gör din församling det möjligt för de vuxna att växa som individer, som varandras nästa och som medlemmar i gemenskapen?
Vilket är det vanligaste verbet i planer och texter som gäller vuxna i din församling?

Hur förhåller sig församlingen till odöpta personer som deltar i församlingens verksamhet eller bor i området?
Hur kan församlingen vara så lättillgänglig som möjligt (både fysiskt och på det mentala planet)?
Hur tillgodoses principen om jämlikhet bland församlingsmedlemmarna?

Vad innebär kristendom i vardagen? Vilka uttryck tar den sig?
Hur stöder din församling kristendom i vardagen i hemmet, på fritiden, i medborgarverksamheten?

Vad betyder begreppet 'fullvärdig' för dig?
Hur syns de vuxnas delaktighet?
Vad är skillnaden mellan delaktighet och engagemang?

Vad betyder följande konstaterande för dig och din församling: Barnets rättigheter är de vuxnas skyldigheter.
Vilka är de vuxna församlingsmedlemmarnas rättigheter? Vilka är deras ansvar?
Hur lyssnar de vuxna till barnen och hur lyssnar barnen till de vuxna i din församling? På vilket sätt är de vuxna i din församling med om att skapa en atmosfär där människor i alla åldrar accepteras?

3.2 De vuxnas församlingsliv och verksamhet som helhet

Vilka slags vuxna bor det i din församlings område?
Vilka redskap eller statistiska uppgifter har församlingen att tillgå för att få en uppfattning om olika referensgrupper?

Hur intresserad är du av att diskutera människors förhållande till kyrkan och religionen?
Vad anser du om den diskussion de vuxna för om kyrkan och din församling?
Vilka frågor kring religion och tro har dagens människor?

Var möter du andra vuxna församlingsmedlemmar? Vilka slags vuxna församlingsmedlemmar och grupper möter du? Vilka grupper möter du inte?
Vilken term används i din församling om verksamhet för vuxna? Vilka nya benämningar/ord kan man använda? Vilken benämning eller term kunde beskriva de vuxnas församlingsliv som helhet?

Hur ter sig kontinuiteten mellan olika livsskedan i församlingens liv ur församlingens medlemmars perspektiv? Är det naturligt i din församling att den som behöver hjälp kan bli en ansvarsbärare efter att ha fått hjälp? Eller kan en ansvarsbärare be om hjälp åt sig själv? Om du är anställd, hur identifierar du din roll som anställd respektive församlingens medlem, och eventuella skillnader mellan dem? I vilken mån upplever du att du representerar församlingen när du inte är i tjänst eller utanför arbetstiden?

3.3 En helhetssyn på människan

Människan är en helhet – hon har en kropp, en själ, en ande; förnuft, känslor, sinnen, kroppslighet, sexualitet, behov, vilja. Gud skapade oss till hela människor, Guds avbilder, den heliga Andens tempel. Hur beaktar man denna helhetssyn på människan i din församling?

På vilket sätt utgör konsten, musiken, det visuella och aktiviteten en del av de vuxnas församlingens liv?

Hur stöds mannen som just man? Hur stöds kvinnan som just kvinna? Hur syns respekten för de vuxnas sexualitet och identitet samt stödjandet av hela människan i din församlingens arbete?

Hur uppmuntrar din församling vuxna till diskussioner kring människovärde eller mänskliga rättigheter? På vilket sätt möjliggörs etisk reflektion och etiskt sökande? Vilka nya kanaler för praktisk verksamhet har de vuxna församlingens medlemmar för konkreta, praktiska handlingar som bottnar i etiska och aktiva val?

3.4 Gemenskap i församlingen

Vad och var är församlingen? Vilka slags gemenskaper finns det i din församling? Hur har de olika gemenskapernas behov beaktats? Vilka slags gemenskaper finns det på din ort? Hur stöds officiella och inofficiella lokala gemenskaper?

Hur beaktas olika målgrupper och deras behov? Vilka ekonomiska resurser och personalresurser finns för de grupper

som definierats i församlingens verksamhetsplan? Hur möter man församlingar/föringsmedlemmar som inte deltar i verksamheten? Vilka är målen beträffande dem? Hur kan man nå och höra vuxna som sällan deltar i församlingens verksamhet, vad behöver de och på vilket sätt skulle de vilja vara delaktiga i församlingens liv?

Vilken typ av gemensam verksamhet är värdefull? Hur och i vilka sammanhang gör de anställda i din församling hembesök hos församlingens medlemmar?

Vilka slags utmaningar finns det på din ort? Hur deltar församlingens medlemmar i att berätta om utmaningarna/ identifiera dem och svara på dem?

I vilken utsträckning använder invånarna i området församlingens lokaler? Har din församling också nätverk som inte är bundna till de kyrkliga byggnaderna? Vad skulle hända om församlingens dörrar skulle stå öppna, med en inbjudan till att »bara vara»? Finns det ett dylikt vardagsrum i din församling?

De nästan ständigt låsta kyrkodörrarna borde öppnas, kyrkorna borde alltså ha öppet betydligt längre och oftare för att människorna ska få komma in till en helig plats, bli stilla bland heliga bilder och lugna sig även under egen tid. Församlingarnas anställda borde komma ut ur sina låsta rum och delta i folks privata aktiviteter och gemensamma evenemang på orten vid sidan av de kyrkliga tillställningarna.

3.5 Församlingsmedlemskapet

Hur syns den lutherska uppfattningen om församlingsmedlemmarna som fullvärdiga representanter för det allmänna prästadömet i din församling?

Vilken typ av församlingsmedlem är du själv? Om du är anställd, hur påverkar det ditt sätt att uppfatta församlingsmedlemskapet?

Vad betyder engagemang i församlingen? Vad engagerar sig de vuxna i?

Hur kan församlingsmedlemmarna utnyttja sitt kunnande i församlingen?

Vad avses med församlingsaktivitet? Vilken sorts aktivitet uppskattas?

Hur skulle du beskriva ett gott församlingsmedlemskap?

Hur anser du att en församlingsmedlem kan berätta om sig själv i diskussioner i de sociala medierna eller på webben så att det bygger upp bilden av den församlingssamfundet han eller hon tillhör?

På webben söker man allt oftare meningsfränder och rekommendationer i samband med olika frågor och fenomen.

En församlingsmedlem kan med sina exempel och erfarenheter vara med om att bygga upp kyrkan och församlingssamfundet. Är detta möjligt? Om inte, varför?

Hurdana bloggar har din församling? Är det församlingsmedlemmarna eller de anställda som skriver dem?

Hur används bloggarna för att skapa betydelser kring frågor om varför man döper sitt barn, varför man går i kyrkan på julen, varför man vill att en präst ska välsigna äktenskapet osv.?

3.6 Inflytande och påverkan

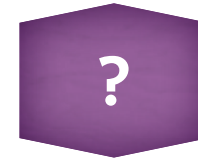

Vilka möjligheter till påverkan har de vuxna i din församling? På vilket sätt har församlingsmedlemmarna uppmuntrats att ta ansvar i församlingen? I vilken mån är denna grupp av ansvariga representativ för församlingsmedlemmarna?

Hur uppmuntras församlingsmedlemmarna att påverka beslutsfattandet? Hur öppen är denna inbjudan? Vem får sin röst hörd i beslutsprocessen?

Hur sker påverkan i praktiken i din församling? Finns det information på församlingens webbplats om hur medlemmarna ska göra om de vill delta och påverka? Vilket stöd i sin uppgift får de som bär ansvar?

3.7 Hållbar utveckling och miljöarbete

Vad betyder naturen och miljön för dig? Hur förhåller du dig till natur- och miljöskydd?

Vilket är det vackraste landskapet på din hemort? Vilken är din favoritplats?

Hur påverkar en naturskön plats upplevelsen av det heliga? Hur ser du på den kristna människans ställning i skapelsen?

Hur förhåller man sig i din församling till miljöfrågor, naturvård och hållbar utveckling?

Vad finns det för svåra miljörelaterade frågor på din ort?

Vad kan ni göra för miljön i hemmet, i församlingen, på den egna orten och i övrigt?

Finns det en miljögrupp i din församling? Borde det finnas en?

Har din församling Kyrkans miljödiplom? Borde man skaffa det?

Min dröm är att församlingen ska vara en levande gemenskap där människor kan trivas och glädjas tillsammans, få svar på sina behov (kontakt med Gud och andra människor, livets mening, andlig näring, tillväxt som människa) och hitta en meningsfull plats där man kan tjäna andra med sitt kunnande. Man hjälper och tar emot hjälp av andra, tar emot och ger förlåtelse, arbetar för det omgivande samhällets bästa, drömmar tillsammans, ser alltid hopp, handlar av kärlek och tror på Guds verklighet.

3.8 För budskapet vidare

Det kristna budskapet förs vidare genom växelverkan. En gemenskap kännetecknas av ett gemensamt språk. Hurdant är språkbruket i din församling? Hurdant är språkbruket bland församlingsmedlemmarna? Och bland de anställda? I vilken mån används en särskild vokabulär inom kyrkan? Och i mediekommunikationen? Vad är Kanaans tungomål? I vilka situationer behövs det?

Till vilken åldersgrupp riktar sig det språk och de uttryck som används i din församling? Vilken slags respons eller växelverkan förväntas? I vilken mån talar din församling, i vilken mån lyssnar den?

I vilka medier syns eller hörs din församling? Vad säger din församling i medierna? Vem säger det? Vilka uppfattningar om din församling förekommer i medierna? Vilka andra slag av församlingsrelaterat innehåll finns det i medierna än annonser för evenemang? Till vem riktar sig budskapen i medierna? Av vad kan man dra den slutsatsen? Hur begripliga är budskapen i medierna?

Hur uppmuntrar din församling sina medlemmar att delta i diskussioner i de sociala medierna och berätta om sina positiva erfarenheter av församlingen och församlingslivet? Möten i familjeklubbarna, hjälp av diakoner, stöd från familjerådgivningen, vikten av förrättningsamtalet med prästen före bröllopet etc.

Bedöm din församlings webbplats:
Vilken uppfattning om vuxenhet får man genom att läsa på sidorna?
Vilken uppfattning om församlingen får man? Hur syns de vuxnas varierande livssituationer i församlingsverksamheten som helhet? Får man en bra uppfattning om vuxenverksamheten som helhet och om de vuxnas möjligheter till aktivitet och påverkan genom att läsa webbplatsen?
Hur skulle du utveckla webbplatsens innehåll och utseende?

Vilken sorts interaktiv kommunikation erbjuder din församling på webben?

4 VUXENLIVETS MÅNGA SIDOR

Människan är en individ och tillhör flera olika referensgrupper samtidigt. Livssituationerna förändras, människan växer och utvecklas. Ingen är förtjänt av att bara karakteriseras utifrån en viss referensgrupp. Det är ändå viktigt att man inom kyrkan vill förstå och beakta behoven och förhoppningarna i samband med människors olika livsskeden, egenskaper och åldersperioder. Ur detta perspektiv är referensgrupperna nödvändiga redskap. I detta kapitel har vi sammanställt självbedömnings- och diskussionsfrågor om olika referensgrupper.

Själv drömmer jag om en församling som representerar en värld som inte är så avlägsen min egen, inte avskild, inte en relik. Något som ligger mig nära är hur kristendomen i vardagen, tron och reflektionen över livets frågor relaterar till det som ofta kallas frivillighet eller aktivitet. Maria och Martha tillsammans. Församlingens kärna är gudstjänsten och gudstjänstlivet i dess olika former – från söndagens högmässa till vardagliga känslor, funderingar, stilla böner. Och via dem till små och stora val, och vice versa.

4.1 Unga vuxna

Hur stor del av församlingsmedlemmarna är unga vuxna (i åldern 18–29)? Borde de beaktas som en egen grupp? Vilka livsfrågor och andliga behov har de? Avviker deras frågor eller behov från dem som andra vuxna åldersgrupper eller människor i olika livssituationer har? På vilket sätt?

Hur beaktar din församling unga vuxna i olika livssituationer? Hur påverkar de unga vuxna beslutsfattandet i din församling? Hur deltar de i församlingens liv? Har de unga vuxna ett eget team eller en beredningsgrupp där verksamheten planeras?

Hur beaktas de unga vuxnas livssituationer exempelvis i familje- och parrelationsarbetet, gudstjänstlivet, kyrkliga förrättningar, arbetet med skolor och läroinrättningar eller musikverksamheten?

Vilken typ av frivilligverksamhet är de unga vuxna i församlingen intresserade av?

På vilket sätt deltar de unga vuxna i församlingens webbarbete i de sociala medierna?

4.2 Studerande och utbildningsdeltagare

Vilka läroanstalter finns i din församlings område? Med vilka av dem har församlingen kontakt? Hur har kontakten uppstått? Hur avviker relationerna till gymnasier och yrkesläroanstalter från varandra? Varför?

Vad erbjuds läroanstalterna? Hur väl känner läroanstalterna till vilket stöd din församling kan erbjuda? Vilka önskemål har de anställda i din församling fått? Vilken är församlingens roll i läroanstalterna? Hur kunde rollen i läroanstalterna se ut?

Vem ansvarar för kontakterna och samarbetet med läroanstalterna? Vilka kontaktformer med läroanstalterna har redan utvecklats? Vem/anställda inom vilka områden kunde bidra till samarbetet mellan församlingen och läroanstalterna?

Vilka mål vill du ställa upp för samarbetet? Vilka gemensamma mål kunde församlingarna och läroanstalterna ha?

Hur påverkar församlingarnas parokiala struktur deras samarbete med läroanstalterna? Hur kan man övervinna hindren?

Vilken typ av evenemang, diskussioner och gudstjänster ordnas det i läroanstalterna? Hur många av studerandena deltar i samlade verksamheter som ordnas av församlingen? Varför är det just de som deltar?

Vilka slags studerande finns det vid läroanstalterna i församlingens område – hur har uppfattningen om dem uppstått? Hur mår de, hur står det till med dem? Varifrån är de hemma? Var bor de, vad sysslar de med på fritiden, var rör de sig? Vad önskar de av församlingen – hur kan man få reda på det? Hur beaktas de unga vuxnas och de vuxnas vardagsmiljöer?

Hurdan slags personal har läroanstalterna?

Hur ser samarbetet ut mellan din församling och student- och ämnesföreningarna?

4.3 Yrkesverksamma

Hurdana arbetsplatser finns i din församlings område? Vad arbetar man med på dem? Kommer deras personal från församlingens område eller från andra håll? Hur mår människorna på arbetsplatserna? Vad diskuteras på arbetsplatserna? Vad betyder det för församlingen?

I vilken mån besöker församlingens anställda arbetsplatserna? Var sker besöken och hur ofta? Vem tar initiativet? Vilka frågor kommer upp under arbetsplatsbesöken?

Vilka andra kontakter har din församling med arbetsplatserna? Diskuterar man frågor om församlingen, kyrkan och religionen på arbetsplatserna?

Samarbetar din församling med fackförbunden? Vilka frågor kommer upp i dessa sammanhang?

I vilken utsträckning ordnas temagudstjänster eller diskussioner om aktuella frågor i arbetslivet i samarbete med arbetsplatserna?

4.4 Arbetslösa

Hur ser sysselsättningssituationen i området ut? Hur syns det i församlingens verksamhet, målsättningar och atmosfär?

Hur kommer perspektiven bland de arbetslösa eller dem som hotas av arbetslöshet fram och hur beaktas de i din församling?

Hur når man de arbetslösa och hur uppmuntras de att utnyttja sitt kunnande i exempelvis frivilligverksamheten?

Vad behöver de av din församling? Vilken sorts hjälp får de vid behov? Kallas de till att fungera som kamratstöd för varandra?

4.5 Män

Vilken typ av verksamhet eller mötesplatser erbjuder din församling särskilt för män? Hur lyssnar man till männens frågor?

4.6 Kvinnor

Vilken typ av verksamhet eller mötesplatser erbjuder din församling särskilt för kvinnor? Hur lyssnar man till kvinnornas frågor?

4.7 Ensamboende

Hur många ensamboende personer finns det i din församlings område? Vilka slags människor hör till denna grupp, vilka referensgrupper kan du särskilja? Hur stora är dessa olika grupper och i vilken riktning är utvecklingen på väg? Vad är gemensamt för de olika grupperna?

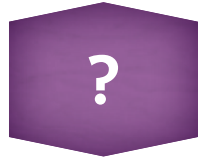
Vilka särskilda behov har ensamboende personer? Hur väl är man medveten om dem i din församling, hur lyssnar man till de ensamboende? Vilka tankar har du om ensamboende personers livskvalitet och till exempel deras ekonomiska situation?

Är ensamboende personer i din församlings område intresserade av att till exempel bilda åldersbaserade grupper, till exempel barnlösa kvinnor i fyrtioårsåldern?

Hur har församlingen nått ut till de ensamboende? Erbjuder församlingen dem möjligheter att samlas och ordna verksamhet själva? Vilka former av verksamhet och möjligheter till deltagande skulle din församling kunna erbjuda?

Hur möjliggör församlingen gemenskap för de ensamboende?

4.8 Generationskedjan

Hurdana generationskedjor finns det? Vilka andra grunder än biologiska finns det för generationskedjan? Vilken betydelse har det enligt dig att församlingen har medlemmar i olika åldrar? Vad betyder generationskedjan för din församling? Hur beaktas generationskedjorna i församlingens arbete, till exempel vid kyrkliga förrättningar? Vem beaktar dem?

Hur beaktar din församling befolkningsstrukturen i området? Hur påverkar befolkningsrörelsen din församlings verksamhet? På vilket sätt vill ni gemensamt utveckla möten mellan olika åldersgrupper i din församling?

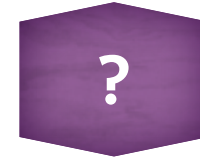
4.9 Mor- och farföräldraskap

Hur stöds mor- och farföräldrar i din församling? Vilken typ av kamratstödsgrupper finns det enkom för mor- och farföräldrar? Hur kan församlingen stöda dem som vårdas över mor- och farföräldraskapet på olika sätt? Hur syns mångfalden bland familjer i samband med mor- och farföräldraskapet i församlingens verksamhet? Hur ska man stöda mor- och farföräldrarnas roll som förmedlare av den kristna tron och dess traditioner?

Hur kan din församling i syfte att stärka det sociala mor- och farföräldraskapet föra samman barn som saknar mor- och farföräldrar med äldre människor som saknar barn? Vilka möjligheter till socialt mor- och farföräldraskap finns redan? Inom vilken grundläggande verksamhet i din församling finns det efterfrågan på socialt mor- och farföräldraskap?

4.10 Seniorer och pensionärer

Hur talas det om seniorer i din församling? Pensionärer, äldre människor, åldringar? Hur uppskattas de äldres livserfarenhet i din församling? Hur tar det sig uttryck? Vilka olika typer av människor i pensionsåldern bor det enligt din uppfattning i församlingens område? Vilka behov har dessa olika grupper?

Vilka former av verksamhet och möjligheter till deltagande har din församling för seniorer? Hur långa traditioner har de i din församling? Hur väl svarar de mot olika seniorers behov i dag?

Vem planerar seniorverksamheten? Vilka mål styr planeringen och vem ställer upp dem? Vem eller vilka bär ansvaret för seniorernas behov? Vilka slags förhoppningar har församlingsmedlemmar i pensionsåldern? Hur aktivt har de bjudits in att delta i planeringen? Hur aktivt har de kallats till olika uppgifter?

Vilka slags seniororganisationer finns det i ditt område? Vem samarbetar din församling med inom seniorarbetet? Hur stöds seniorernas parförhållanden och äktenskap? Hur tar man hänsyn till den nya livssituationen för seniorer som skilt sig eller blivit änkor eller änklingar? Vilka resurser erbjuder församlingen för att behandla teman som relaterar till separation och att möta sjukdomar och döden? I vilka former av verksamhet i din församling deltar seniorerna inte?

EF. 3:16-19

Mätte han i sin härlighets rikedom ge kraft och styrka åt er inre människa genom sin ande, så att Kristus genom tron kan bo i era hjärtan med kärlek. Stå fasta och var stadigt rotade i honom, så att ni tillsammans med alla de heliga förmår fatta bredden och längden och höjden och djupet och lära känna Kristi kärlek som är väldigare än all kunskap, tills hela Guds fullhet uppfyller er.

EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND[†]

ISBN 978-951-789-418-0 (hft.)
ISBN 978-951-789-419-7 (pdf)
ISSN 1798-7903

Publikationer från
Evangelisk-lutherska kyrkan
i Finland 2012:9